

KOPI

ADVOKATFIRMA
CHRISTIAN HARLANG

Procesbevillingsnævnet
St. Kongensgade 1-3, 2. sal
1264 København K

Pr. e-mail post@procesbevillingsnaevnet.dk
og alm. post

9. juli 2015
J.nr. 600096
CHA/PEH/CFJ

Vedr. J. nr. 2015-31-0428. Supplerende bemærkninger til klage på vegne af
m.fl. over Civilstyrelsens afgørelse af 26. maj 2015 om fri
proces.

Hermed anerkendes modtagelsen af Procesbevillingsnævnets skrivelse af
22. f.m.

Det kan oplyses, at Østre Landsret d. 29. f.m. har berammet et forberedende
retsmøde til d. 9. november 2015 (**bilag 1**).

Det bemærkes, at klagerne er bosiddende uden for Danmark (Irak, Kuwait),
hvorfor danske årsopgørelser ikke forefindes.

I klageskrivelse af 17. f.m., s. 3, er Institut for Menneskerettigheders delrap-
port om "Væbnet Konflikt" fra april 2015 (retssagens bilag 99) omtalt.

Af rapportens afsnit om overdragelse af fanger (s. 29) fremgår:

*"Efter EMRK er der endvidere en positiv undersøgelsespligt, inden myn-
digheder kan overdrage et individ til en anden stat, hvis der er risiko for
tortur med videre. Det er ikke nødvendigvis tilstrækkeligt, at myndighe-*

derne passivt ud fra de modtagne oplysninger "vidste eller burde vide", at der var risiko for tortur ved overdragelsen.

Tilsvarende kræver EMRK som nævnt, at der sker en uafhængig og særdeles grundig prøvelse af risiko for tortur inden overdragelsen".(understreget her).

Det fremgår endvidere af rapporten (s. 42):

"En undersøgelse af et potentielt folkeretsbrud begået af en dansk soldat under en international militær operation vil skulle tilvejebringe en sådan normativ, bevismæssig og faktisk afklaring, at der kan tages stilling til, om hændelsen implicerer både et individuelt strafferetligt ansvar for den pågældende danske soldat og et dansk statsansvar.

Der gennemføres i Danmark forskellige typer undersøgelser af mulige folkeretsbrud (og brud på dansk ret) begået af danske soldater under militære operationer i udlandet. Mens Forsvarets Auditørkorps (FAUK) undersøger, om danske soldater er individuelt strafferetligt ansvarlige for folkeretsbrud og brud på danske regler under militære operationer, så bliver spørgsmålet om muligt dansk parallelt statsansvar undersøgt i forbindelse med civile erstatningssager ved danske domstole og under undersøgelseskommissionen for Irak og Afghanistan".

(s. 43):

"Der kan i forhold til undersøgelse af danske soldaters mulige individuelle strafferetlige ansvar stilles spørgsmålstegn ved, om FAUK besidder den fornødne uafhængighed – hierarkisk, institutionelt og praktisk – af det militære system, som krævet af EMRK og andre menneskerettighedsorganer".

(s. 45):

"For så vidt angår undersøgelser af muligt dansk statsansvar for danske soldaters eventuelle brud på menneske- og folkeretlige regler under danske internationale militære operationer, verserer der erstatningssager

ved danske domstole". (Så vidt vides verserer der for tiden kun nærværende sag)

(s. 46):

"Der kan efter Institut for Menneskerettigheders opfattelse stilles spørgsmålstegn ved, om et generelt krav i dansk ret om sikkerhedsstillelse og treårig forældelse er foreneligt med det menneskeretlige krav om, at staten skal sikre torturofre en eksigibel ret til erstatning og oprejsning (artikel 14 i Torturkonventionen), sammenholdt med, at stater altid skal undersøge klager over tortur (artikel 13 i Torturkonventionen) og af egen drift undersøge en "rimelig mistanke" om tortur (artikel 12 i Torturkonventionen).

I tillæg til de danske erstatningssager har regeringen som nævnt nedsat en undersøgelseskommission om den danske krigsdeltagelse i Irak og Afghanistan, som blandt andet skal vurdere, om Danmark har overholdt sine folkeretlige forpligtelser i forbindelse med tilbageholdelse og overdragelse af fanger i Irak og Afghanistan, herunder mere specifikt, om der efter folkeretten er pligt til at føre tilsyn med overdragne fanger, og hvornår der indtræder et folkeretligt medansvar. Kommissionen skal afgive beretning senest fem år efter, at kommissionen er endelig nedsat, det vil sige i 2017".

"Det er efter Institut for Menneskerettigheders vurdering positivt og i overensstemmelse med den menneskeretlige undersøgelsesforpligtelse, at regeringen - foranlediget af den tvivl, der har været rejst om de danske styrkers håndtering af fanger under visse konkrete operationer - har nedsat en undersøgelseskommission, som skal vurdere et muligt dansk statsansvar for danske styrkers tilbageholdelse, behandling og eventuelle overdragelse af fanger i Afghanistan og Irak". (her understreget)

Af rapportens anbefalinger (s. 47) fremgår:

"Institut for Menneskerettigheder anbefaler - med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder - at Danmark:

- afklarer, om Forsvarets Auditørkorps (FAUK) lever op til de krav, der stilles efter blandt andet Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, herunder om FAUK besidder den fornødne uafhængighed af forsvaret
- som det klare udgangspunkt undlader at søge sager om mistanke om tortur med videre begået af danske styrker afvist ved danske domstole under henvisning til krav om sikkerhedsstillelse og treårig forældelse". (her understreget).

Højesteret har ved sin kendelse af 17. september 2013 (UFR 2013.3358H) afgjort spørgsmålet om sikkerhedsstillelse således:

"Sagernes helt særlige karakter og omstændigheder - den danske stats mulige ansvar for militær magtudøvelse i udlandet og de angiveligt resourcesvage ofre for tortur i udlandet sammenholdt med statens begrænsede interesse i sikkerhedsstillelsen for sagsomkostninger - indebærer efter Højesterets opfattelse, at det vil være urimeligt at imødekomme Forsvarsministeriets anmodning om sikkerhedsstillelse. Højesteret fritager derfor de elleve kærende for at stille sikkerhed for sagsomkostninger." (her understreget).

På trods af at Institut for Menneskerettigheders har vurderet nedsættelsen af Irak- og Afghanistankommissionen som positivt og i overensstemmelse med den menneskeretlige undersøgelsesforpligtelse, har den nyvalgte regering besluttet anderledes. Af Regeringsgrundlaget (**bilag 2**) s. 33 fremgår:

"Regeringen finder, at grundlaget for den danske deltagelse i Irakkrigen og forhold omkring danske soldaters tilbageholdelse af personer under den danske krigsdeltagelse i henholdsvis Irak og Afghanistan allerede er tilstrækkeligt belyst. Regeringen vil derfor nedlægge Irak- og Afghanistankommissionen".

Beslutningen om at nedlægge kommissionen betyder, at nærværende sag er den eneste tilbageværende mulighed for en uafhængig prøvelse af bl. a.:

- om der efter folkeretten er pligt til at føre tilsyn med overdragne fanger, og hvornår der indtræder et folkeretligt medansvar,
- et muligt dansk statsansvar for danske styrkers tilbageholdelse, behandling og overdragelse af fanger i Irak.

Stadfæster Procesbevillingsnævnet Civilstyrelsens afslag på fri proces, forskertses denne mulighed for juridisk prøvelse af bl. a. ovennævnte principielt væsentlige spørgsmål.

På baggrund af ovenstående er det endvidere indlysende, at nærværende sag har en åbenbar "*almindelig offentlig interesse*", hvilket også kan bekræftes med eksempler fra den seneste tids omtale i pressen (**bilag 3 - 6**), dels af retssagen, dels af kritikken af beslutningen om at nedlægge Irak- og Afghantankommissionen og interessen for at få ovennævnte spørgsmål undersøgt og belyst af andet og mere end de tidligere regerings såkaldte "mørkelygter".

Domstolens linje i nærværende retssag har hidtil anerkendt sagens væsentlige betydning jf. henvisningen til landsretten som første instans (Rpl. § 226) og UFR 2013.3358H.

Med venlig hilsen

Christian Harlang

BILAG:

- Bilag 1: Udskrift af Østre Landsrets Retsbog af 29. juni 2015
- Bilag 2: Uddrag af Regeringsgrundlag af juni 2015
- Bilag 3: Nationens betændte byld (Christen Sørensen, Fhv. Overvismand), Politiken 28.11.14
- Bilag 4: Retsnægtelse i dansk tortursag (Ole Espersen, Professor Dr.Jur. (EM)), Politiken 26.05.15
- Bilag 5: De ubesvarede spørgsmål om Krigen, Information 30.06.15
- Bilag 6: Krig på ord (leder i Information 07.07.15)

J. nr. 2015-31-0428
Sagsbeh.: Helene Mørkeberg
Den 22. juni 2015

Advokat Christian Harlang
Advokatfirmaet Christian Harlang
Nytorv 5, 1
1450 København K

Deres j.nr. 60096

Klage over afslag på fri proces

Procesbevillingsnævnet har modtaget Deres klage på vegne af _____ m.fl. over
Civilstyrelsens afgørelse af 26. maj 2015 om fri proces.

Procesbevillingsnævnet har i dag anmodet Civilstyrelsen om at få tilsendt sagens akter.

Hvis sagen, hvortil der søges fri proces, allerede er under behandling ved domstolene, bedes det hurtigst muligt oplyst, om hovedforhandlingen er berammet.

De bedes endvidere fremsende årsopgørelse for 2013, hvis den ikke allerede er fremsendt til Civilstyrelsen.

Procesbevillingsnævnet vil senere vende tilbage til sagen.

Hvis De har spørgsmål til behandlingen af sagen, er De velkommen til at kontakte
Procesbevillingsnævnet.

På nævnets vegne

Karin Kofoed Næsager
Kontomedarbejder